

Granskning av årsredovisning 2020

Tierps kommun

Mars 2021

Peter Alm

Lina Jernebring

Christina Andersson

Jacob Sennhed

Innehållsförteckning

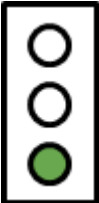

Inledning	4
Iakttagelser och bedömningar	6
Bedömningar utifrån revisionsfrågor	9

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av kommunens förtroendevalda revisorer granskat kommunens årsredovisning för perioden 2020-01-01 – 2020-12-31. Uppdraget ingår som en obligatorisk del av revisionsplanen för år 2020.

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Med utgångspunkt från ställda revisionsfrågor lämnas följande revisionella bedömningar:

Revisionsfråga	Kommentar	
Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?	Uppfyllt Baserat på vår granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen inte lämnar upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen. Kommunen lever inte upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2020. Synnerliga skäl åberopas för att inte återställa det negativa balanskravsresultatet på -8,8 mnkr för 2020 och det ackumulerade negativa balanskravsresultatet från tidigare år på -23,6 mnkr.	
Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?	Finansiella mål: Ej Uppfyllt Två av tre finansiella mål uppfylls inte. Målen som inte uppfylls härrör till årets resultat och soliditet Verksamhetens mål: Delvis uppfyllt Kommunen bedömer 22 delmål som gröna, 45 delmål som gula och fyra delmål som röda. Vi finner inte en samlad bedömning i upprättad årsredovisning.	

Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Uppfyllt

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi vill lyfta fram att det i granskningen framkommit brister i bokslutsprocessen avseende styrning och rapportering av dotterbolagens årsbokslut, vilka utgör underlag till den sammanställda redovisningen. Vi rekommenderar att kommunledningen tillsammans med bolagets ledningar utarbetar riktlinjer över vad som ska rapporteras och när.

Inledning

Bakgrund

Enligt kommunallagen 11 kap. 20 § ska årsredovisningen lämnas över till fullmäktige och revisorerna snarast möjligt och senast den 15 april året efter det år som redovisningen avser.

Enligt 4 kap 3 § LKBR ska årsredovisningens delar upprättas som en helhet och ge en rättvisande bild av verksamhetens resultat och kommunens eller landstingets ekonomiska ställning.

Kommunen skall formulera verksamhetsmässiga och finansiella mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Dessa mål ska sedan följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Revisorerna ska enligt kommunallagen 12 kap. 2 § bedöma om resultaten i årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska lämnas till fullmäktige inför behandlingen av årsredovisningen.

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen.

Syfte och Revisionsfrågor

Granskningen syftar till att ge revisorerna underlag för sin skriftliga bedömning om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisionskriterier

Följande kriterier används i granskningen:

- Kommunallag (KL)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer
- Fullmäktiges beslut avseende god ekonomisk hushållning

Avgränsning och metod

Avgränsning och inriktning har skett efter en bedömning av väsentlighet och risk. Till grund för bedömningen ligger bland annat resultatet av tidigare års granskning och förändringar i normgivningen avseende den kommunala redovisningen.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Granskningen kommer att utföras enligt god revisionsmed utgångspunkt i utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting" från Sveriges kommunala yrkesrevisorer (SKYREV). Granskningen sker genom intervjuer, dokumentgranskning och granskning av räkenskapsmaterial.

Granskning av kommunens måluppfyllelse har genomförts i enlighet med Skyrevs rekommendation "RU Granskning av årsredovisning".

En översiktlig granskning av intern kontroll i system och rutiner vilka bedöms som väsentliga för den finansiella rapporteringen har genomförts.

Den granskade årsredovisningen fastställdes av kommunstyrelsen 2021-03-23 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2021-04-07.

Rapportens innehåll har sakgranskats av ekonomichef/redovisningschef.

Iakttagelser och bedömningar

Verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och ekonomisk ställning

Iakttagelser

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen *uppfyller* kraven enligt LKBR och RKR:s rekommendationer.

Driftredovisning

Årsredovisningen *innehåller* en driftredovisning i eget avsnitt. Det framgår hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställs för den löpande verksamheten.

Investeringsredovisning

Årsredovisningen *innehåller* en investeringsredovisning i eget avsnitt. Investeringsredovisningen *omfattar* en samlad redovisning av kommunens investeringsverksamhet.

Bedömning

Baserat på vår granskning *har det inte* framkommit *några* omständigheter som ger oss anledning att anse att årsredovisningen inte lämnar upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen.

Kommunen *lever inte* upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans för år 2020. Balanskravsresultatet för 2020 uppgår till -8,8 mnkr och tillsammans med negativa balanskravsresultat från tidigare år uppgår det ackumulerade balanskravsresultatet att återställa till -32,4 mnkr. Synnerliga skäl anges för att inte återställa någon del av det ackumulerade balanskravsresultatet. De synnerliga skälen motiveras med att kommunen planerat och genomfört omställningsåtgärder vilka medfört kostnader som belastat resultatet 2020 och som syftar till att uppnå en god ekonomisk hushållning kommande år.

Vi har i rapporten från granskning av ekonomistyrning i Tierps kommun behandlat frågan och gjort vår bedömning av de synnerliga skäl som kommunen åberopar för att inte återställa det negativa balanskravsresultatet. Vår sammanfattande bedömning var:

”Att förutsättningar och bedömningar för kommunal verksamhet förändras över tid är inget onormalt och det sker regelbundet övertid. Kostnaderna för detta är att betrakta som normala verksamhetskostnader och i vissa fall jämförelsestörande poster. Detta kan medföra att underskott redovisas för kommunen som då skall återställas. Att inte återställa en minskning av kommunens egna kapital skall endast ske i mycket särskilda undantagsfall (synnerliga fall), tex vid genomgripande omställningar av verksamheten normalt påkallade av yttre omständigheter över vilka kommunen inte kan råda. Bristande planering, ofördelaktiga avtal mm över vilka kommunen haft ett väsentligt inflytande utgör inte sådana omständigheter som medger underlåtenhet att återställa det

egna kapitalet. Vår bedömning över vilka poster som inte behöver återställas skall förstås i detta sammanhang, dvs att det handlar om yttre händelser över vilka kommunen väsentligen inte kunnat råda. Vi vill lyfta fram att det är kommunfullmäktige som beslutar om att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras om det finns synnerliga skäl.”

God ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige har fastställt plan för Tierps kommuns ekonomi och verksamhet för perioden 2020-2022 innehållande tre finansiella mål och verksamhetsmål, KF 2019-11-05 § 113.

lakttagelser

Finansiella mål

I årsredovisningen görs en avstämning mot kommunens finansiella mål för god ekonomisk hushållning som fastställts i budget för 2020. Av den framgår att två av tre finansiella mål inte är uppfyllda. Det tredje målet kring investeringar uppfylls för året.

Finansiella mål	Utfall 2020	Måluppfyllelse
Resultat som andel av skatt och kommunalekonomisk utjämning	0,0	Ej uppfyllt. Målnivån var om 1,5 %.
Soliditet exklusive pensioner i ansvarsförpliktelse	29,7	Ej uppfyllt. Mål att inte minska soliditet två år i följd samt att soliditeten ska vara över 40,0 %. Soliditeten har minskat från 2018 om 37,2 % och 2019 om 30,5 %.
Investeringar: Endast lånefinansiera stora och långsiktiga investeringar.	Ej ökning av låneskuld	Uppfyllt med motivering att låneskulden inte har ökat.

Mål för verksamheten

I årsredovisningen redovisas måluppfyllelse för respektive delmål antagna av kommunfullmäktige för år 2020 under rubriken god ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning. Varje delmål är kopplat till ett av de övergripande Agenda 2030-målen. Bedömningskriterierna är i en tregradig skala:

- Grön- Vi ligger bra till för att uppfylla målet.
- Gul- Vi är på rätt väg för att uppfylla målet, men det går för långsamt.
- Röd- Ännu inga åtgärder, eller utvecklingen går åt fel håll. Åtgärder krävs.

I årsredovisningen framgår att 22 delmål bedöms gröna, 45 delmål gula och fyra delmål röda.

Verksamhetens mål	Utfall 2020	Måluppfyllelse
Delmål kopplat till Agenda 2030	<ul style="list-style-type: none"> • 22 delmål som grön • 45 delmål som gul • 4 delmål som röd 	Måluppfyllelsen är till övervägande del gul.

Vi noterar att kommunen i upprättad årsredovisning inte på ett tydligt sätt redovisar en samlad bedömning av måluppfyllelsen kopplat till god ekonomisk hushållning.

Bedömning

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det framkommit omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet *inte är förenligt* med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2020. Två mål uppfylls inte vilka härrör till årets resultat och soliditet. Vi ser det som väsentligt att kommunen vidtar åtgärder för att uppfylla de finansiella mål som fastställts av kommunfullmäktige.

Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara *delvis förenligt* med de verksamhetsmål som fullmäktige fastställt i budget 2020.

Styrelsen *lämnar ingen* sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2020.

Rättvisande räkenskaper¹

laktagelser

Vid granskningen av kommunens årsredovisning har inga väsentliga² avvikelser noterats. Vid granskningen av kommunens årsredovisning har vi dock noterat att kommunen gjort en beräkning av kostnader för återställande av deponier. Beräkningen baseras på kostnader som tagits fram av ett externt företag i branschen. Även om vi inte kunnat verifiera storleken på de areor som ska återställas och den beräknade kostnaden för detta, är vår bedömning att underlaget är tillräckligt. Tidigare år saknades helt underlag till posten. Den nya avsättningen för deponier uppgår för 2020 till 65 mkr. Den har i redovisningen hanterats som rättelse av fel från tidigare år. Det rättade felet uppgår till 56,5 mkr och redovisas som en avgående post i ingående eget kapital.

¹ Med räkenskaper menas sammanställda räkenskaper, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys och noter.

² Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen med intressen i kommunen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

Jämförelsebeloppen för 2019 har i årsredovisningen justerats med det rätta beloppet för avsättningen till deponier.

Bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi vill lyfta fram att det i granskningen framkommit brister i bokslutsprocessen avseende styrning och rapportering av dotterbolagens årsbokslut, vilka utgör underlag till den sammanställda redovisningen. Efterhand har vi dock fått tillförlitliga underlag som gör att vi kommit till slutsatsen att den sammanställda redovisningen i allt väsentligt är riktig. Vi rekommenderar att kommunledningen tillsammans med bolagets ledningar utarbetar riktlinjer över vad som ska rapporteras och när. Vi ser ingen anledning till att bolagen ska behöva avge reviderade årsredovisningar som underlag till den sammanställda redovisningen. Tydliga instruktioner bör upprättas över viken information kommunen behöver och när den ska rapporteras. Inom bolagskoncerner, men även hos kommuner, används s.k. rapportpaket. Dessa är skräddarsydda utifrån den information moderbolaget eller kommunen behöver för att kunna upprätta sin koncernredovisning/sammanställda redovisning. Rapportpaketen bör revideras och konfirmeras av dotterbolagens revisorer. Det krävs också en realistisk tidsplanering som är överenskommen mellan dem som är involverade i denna process.

2021-03-31

Peter Alm

*Auktoriserad revisor
Certifierad kommunal revisor
Huvudansvarig revisor*

Carin Hultgren

*Certifierad kommunal revisor
Uppdragsledare*

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Tierps kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 16 december 2020. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.